

юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, Prozorro, Spending.gov.ua, Open Budget, LOGICA (інформаційно-аналітичної системи для управління плануванням та виконанням місцевих бюджетів) тощо [3, с. 38]. Крім того, планується запровадження аудиту місцевих видатків. Це означає, що без вичерпної й детальної інформації про проекти, є неможливим залучення фінансових ресурсів від ЄС в рамках інструменту «Ukraine Facility».

Таким чином, задля подальшої інтеграції до ЄС та отримання доступу до його ресурсів Україні необхідно продовжувати реалізацію реформ, що спрямовані на утвердження прозорих та ефективних демократичних механізмів у державі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Європейська Комісія схвалила План України, що відкриває шлях до залучення коштів у межах Інструменту ЄС Ukraine Facility. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/yevropeiska-komisiia-skhvalyla-plan-ukrainy-shcho-vidkryvaie-shliakh-do-zaluchennia-koshtiv-u-mezhakh-instrumentu-ies-ukraine-facility> (дата звернення 18.04.2024 р.)

2. Про схвалення Плану України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2024 р. №244-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/244-2024-%D1%80#Text> (дата звернення 18.04.2024 р.)

3. План України: Схвалено Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.03.2024 р. №244-р URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=8f36a2d9-9611-4bff-8fa9-474da62bd28d&tag=PlanUkraini> (дата звернення 18.04.2024 р.)

*Певнев Олександр Сергійович,
аспірант кафедри фінансового права,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого*

ДО ПИТАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ КЕРІВНИКІВ ДЕРЖАВНИХ НАУКОВИХ УСТАНОВ

Анотація. Досліджено актуальну проблему вдосконалення правової регламентації діяльності керівників наукових установ, визначення стратегій

і перспективних напрямів діяльності наукових установ. Аргументовано необхідність вдосконалення правового регулювання питань академічної доброчесності керівників наукових установ.

Ключові слова: наукова діяльність, керівник, академічна доброчесність.

Підвищення ролі та значимості науки в українському суспільстві нерозривно пов'язано з відповідною державною політикою. Це стосується сьогодні й постановки принципово нових завдань для керівників наукових установ, яке пов'язано із зміною кваліфікаційних вимог, які висуваються до претендентів на посаду таких працівників.

Ефективність управління науковими закладами, виконання статутних завдань зумовлюється професійним рівнем їх керівників, у тому числі науковою кваліфікацією, наявністю наукового ступеня і вченого звання, науково-творчим потенціалом, авторитетом у середовищі науково-педагогічної громадськості, діловими та моральними якостями, станом здоров'я. Керівник займає ключове місце в системі управління. Йому доводиться виконувати різноманітні, але взаємодоповнюючі функції. Йдеться переважно про функції адміністратора, організатора, спеціаліста, громадського діяча, вихователя. У діяльності керівника ці функції реалізуються в тісному взаємозв'язку. Керівнику наукової установи доводиться вирішувати складні організаційні, фінансові, правові, психологічні та інші питання [1, с.109].

Так, 22 січня 2024 року у парламенті зареєстровано законопроект № 10424 «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо встановлення цільових показників діяльності керівників наукових установ, визначення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ». Зазначений проєкт (далі – проєкт Закону) розроблено з метою запровадження цільових показників діяльності керівників наукових установ, запровадження обов'язкового розроблення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ з метою оцінки ефективності їх роботи та прийняття обґрунтованих управлінських рішень [2].

В проєкті Закону наголошується на необхідності запровадження механізму оцінки ефективності роботи керівників державних наукових установ, встановивши, що контракт з керівником державної наукової установи повинен містити цільові показники діяльності такої наукової установи, які стають орієнтиром для керівника і показником його ефективності, а саме стратегічний план розвитку наукової установи. Запро-

вадження такого механізму також забезпечить як уникнення можливості корупційних дій щодо керівників (тиск) з боку органу управління, так і унеможливлення уникнення відповідальності керівників у разі неякісного виконання посадових обов'язків та неефективного керування науковою установою.

Зауважимо, що ч. 3 ст. 9 законопроекту визначає, що не може бути обрана, призначена на посаду керівника (у тому числі виконувачем обов'язків керівника) державної наукової установи особа, яка піддавалася академічній відповідальності за порушення академічної доброчесності. З цього приводу зазначимо, що одним з важливих елементів системи забезпечення якості освіти є соціальний інститут академічної доброчесності, тому цілком логічним і закономірним стало правове закріплення інституту академічної доброчесності та відповідальності за її порушення в освітньому законодавстві України. Але суттєвим недоліком Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту» є відсутність таких дефініцій, як «академічна відповідальність», «види академічної відповідальності», «академічний проступок», що значно ускладнює притягнення до академічної відповідальності педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів освіти та здобувачів освіти на практиці. У ч. 5 ст. 42 Закону України «Про освіту» закріплена можливість притягати до академічної відповідальності за «порушення академічної доброчесності педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів освіти, зокрема, шляхом відмови у присудженні ступеня освітньо-наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення присудженого ступеня освітньо-наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєного вченого звання; відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади» [3].

Перелік видів академічної відповідальності в наведених нормах є вичерпним, проте зауважимо, що, з нашого погляду, такий перелік не зовсім відповідає практиці та потребам освітньої та наукової сфери. З приводу цього вважаємо, що в освітніх законах необхідно чітко визначити об'єктивні критерії підстав конкретного виду академічної відповідальності, яка настає за конкретне порушення академічної доброчесності. Відповідно до частини 9 статті 42 Закону України «Про освіту», форми та види академічної відповідальності закладів освіти визначаються спеціальними законами. Зауважимо, що сьогодні ні Закон України «Про

освіту», ні закон «Про вищу освіту» не містить відповідних норм. Отже, аналізуючи вищезгадане положення ч. 3 ст. 9 законопроекту можна говорити поки що про декларативний характер цієї норми та необхідність вдосконалення правового регулювання в цьому напрямку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Красюк Т. В. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів III та IV рівнів акредитації: дис. ... канд. юрид. наук :12.00.05. Харків, 2008. 207 с.

2. Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо встановлення цільових показників діяльності керівників наукових установ, визначення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ» № 10424 від 22.01.2024 р. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43563> (дата звернення: 17.04.2024).

3. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р від 05.04.2024 р. № №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 17.04.2024).

4. Красюк Т. В. Притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності: теоретико-прикладні проблеми регламентування. *Право та інновації*. № 1 (41). 2023. С. 68–74.

*Мельник Андрій Павлович,
здобувач ступеня доктора філософії,
Донецький національний університет
імені Василя Стуса*

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ЛІЗИНГУ

Анотація. На основі положень Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України та Податкового кодексу України у науковій роботі ґрунтовно досліджено поняття «лізинг». Визначено, за якими ознаками та на які види поділяється лізинг та досліджено, як класифікують лізинг у доктринальних джерелах. Приділено увагу фінансовому лізингу як виду правових відносин.

Ключові слова: лізинг, договір лізингу, лізингові операції, класифікація лізингу, види.